

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2024 r.
w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.),
sprawy **M. J.** ,
skazanego z art. 178a § 4 k.k. i in.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 19 czerwca 2023 r., sygn. V Ka 436/23,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Zgierzu
z dnia 1 lutego 2023 r., sygn. II K 668/22,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego M. J. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu adw. L. F. - Kancelaria Adwokacka w Z. - kwotę 885,60 zł (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych i sześćdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego M. J. .**

[J.J.]

UZASADNIENIE

M. J. został oskarżony o to, że w dniu 9 kwietnia 2022 r. w A., woj. [...], wbrew przepisom ustawy posiadał środki odurzające i substancje psychotropowe w znacznej ilości, przy czym posiadał przy sobie środki odrzucające w postaci ziela konopi innych niż włókniste o łącznej masie netto 189,84 gramów oraz substancje psychotropowe w postaci jasnożółtego proszku zawierającego amfetaminę i jej sole o łącznej masie netto 295,97 gramów oraz w postaci proszku koloru niebieskiego, niebieskich tabletek i jasnoróżowych tabletek zawierających 3,4-metylenodioksymetamfetaminę (MDMA) o łącznej masie netto 9,18 gramów, tj. o czyn z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.) (*pkt I*) oraz o to, że w dniu 9 kwietnia 2022 r. w A., woj. [...], prowadził pojazd mechaniczny w postaci samochodu marki V. o numerze rej. S. w ruchu lądowym na drodze publicznej, znajdując się pod wpływem środka odurzającego w postaci delta-9tetrahydrokannabinolu (THC) w stężeniu 3,82 ng/ml oraz w postaci amfetaminy w stężeniu 461 ng/ml, będąc uprzednio prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego wyrokiem Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 10 marca 2022 r. o sygn. akt II K 218/22, tj. o czyn z art. 178a § 1 i § 4 k.k. (*pkt II*).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Zgierzu z dnia 1 lutego 2023 r., sygn. II K 668/22 M. J. został uznany za winnego dokonania zarzucanego mu czynu z pkt. I, wypełniającego dyspozycję art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2023 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i na podstawie ww. przepisów wymierzono mu karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności (*pkt 1*) oraz za winnego dokonania zarzucanego mu czynu z pkt. II z tą zmianą w jego opisie, że wyeliminowano z niego zapis: „w stanie nietrzeźwości lub”, wypełniającego dyspozycję art. 178a § 4 k.k. w zw. z § 1 k.k. i na podstawie art. 178a § 4 k.k. wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności (*pkt 2*). W miejsce kar pozbawienia wolności wymierzonych oskarżonemu za czyny przypisane mu w punktach I i II sąd wymierzył oskarżonemu karę łączną 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności (art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k.) (*pkt 3*), na poczet której zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 9 kwietnia 2022 r., godz. 00:40 do dnia 21 czerwca 2022 r., godz. 15: 55 (art. 63 § 1 k.k.) (*pkt 4*). Ponadto Sąd Rejonowy w Zgierzu orzekł wobec oskarżonego przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych (art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii) (*pkt 5*), nawiązkę w kwocie 2.000 zł na rzecz Stowarzyszenia Monar w Kęblinach na cel zapobiegania i zwalczania narkomanii (art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii) (*pkt 6*), zakaz prowadzenia wszelkich

pojazdów mechanicznych dożywotnio (art. 42 § 3 k.k.) (*pkt 7*), świadczenie pieniężne w wysokości 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (art. 43a § 2 k.k.) (*pkt 8*) oraz nakazał oskarżonemu zwrócić dowód rzeczowy w postaci telefonu komórkowego marki Xiaomi, znajdujący się na karcie 193 akt sprawy (*pkt 9*). Sąd również orzekł w przedmiocie kosztów sądowych (*pkt 10*).

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego, Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 19 czerwca 2023 r., sygn. V Ka 436/22 utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi kasację na korzyść skazanego wywiódł jego obrońca, podnosząc zarzuty rażącego naruszenia prawa procesowego mającego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 433 § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k., polegające na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej poprzez:

1. utrzymanie w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji i zaaprobowanie niezgodnej z zasadami prawidłowego rozumowania oraz ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oceny dowodów poczynionej przez Sąd pierwszej instancji dotyczącej rozpoznania oskarżonego przez świadka M. K., zaniechanie wyjaśnienia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, w szczególności przesłuchania drugiego z policjantów biorących udział w interwencji - D. S. oraz daniu wiary zeznaniu M. K. bez poddania weryfikacji ich wiarygodności w zakresie możliwości rozpoznania przez świadka twarzy oskarżonego w nadjeżdżającym pojeździe przy jednoczesnym podważeniu możliwości oceny zdolności poznawczych świadka jako pozostających poza kompetencjami obrońcy i stanowiących nadinterpretację;
2. odmowę wiarygodności wyjaśnień oskarżonego w zakresie dotyczącym okoliczności nieporuszania się przed zatrzymaniem samochodem osobowym i uznania ich za przyjętą linię obrony na tej podstawie, że pozostają w sprzeczności z relacją świadka M. K. , bez należytej analizy wiarygodności tych dwóch relacji i oceny ich zgodności z zasadami logiki i doświadczenia powszechnego.

Obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji. Ponadto, z ostrożności procesowej, na wypadek pozostawienia bez rozpoznania albo oddalenia kasacji, wniósł o zwolnienie skazanego z obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych (obejmujących opłatę, od której jest aktualnie zwolniony i ewentualne inne wydatki ponoszone przez Skarb Państwa) na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., a także zasądzenie na

rzecz obrońcy kosztów pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu, oświadczając, że nie zostały one uiszczone ani w całości, ani w części.

W odpowiedzi na kasację Zastępcy Prokuratora Okręgowego w Łodzi wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, a Sąd Okręgowy w Łodzi – rozpoznający sprawę M. J. w instancji odwoławczej – nie dopuścił się podniesionego przez autora nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rażącego naruszenia prawa procesowego, mogącego mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Przed bliższym ustosunkowaniem się do poszczególnych zarzutów wyartykułowanych w kasacji należało poczynić dwie uwagi o charakterze wstępnym.

Po pierwsze, godzi się podkreślić, że celem postępowania drugoinstancyjnego (czego zdaje się nie dostrzegać autorka nadzwyczajnego środka zaskarżenia) nie jest ponowne rozpoznawanie sprawy na skutek wniesienia apelacji. Jego istota sprowadza się do przeprowadzenia kontroli postępowania pierwszoinstancyjnego pod kątem trafności ustaleń faktycznych, wniosków wyprowadzonych z dowodów, poprawności stosowania prawa materialnego i środków karnych oraz prawidłowości zastosowania przepisów prawa procesowego. Już w tym miejscu można zasygnalizować, że z obowiązków tych Sąd Okręgowy w Łodzi wywiązał się należycie, właściwie też prezentując motywy, które legły u podstaw oddalenia zarzutów apelacji obrońcy M. J. .

Po drugie, należy wskazać, że wniesiona przez obrońcę skazanego kasacja zawiera jeden rozbudowany na dwie części (a i b) zarzut dotyczący rażącego naruszenia prawa procesowego. Podniesiony w *petitum* kasacji zarzut — pomijając zastosowanie przez autorkę kasacji kosmetycznego zabiegu o charakterze czysto formalnym, polegającym na częściowym przeredagowaniu treści zarzutu i dokonaniu nieznaczących zmian stylistycznych — stanowi powielenie zarzutu apelacyjnego z pkt. 2 lit. a, b i c, postawionego przez adw. A. K. w wywiedzionym przez nią zwyczajnym środku odwoławczym od wyroku Sądu Rejonowego w Zgierzu.

Zestawienie ze sobą ww. zarzutów przedstawionych w zwyczajnym środku zaskarżenia z zarzutami wyartykułowanymi w nadzwyczajnym środku zaskarżenia dowodzi, że zarzut przedstawiony w pkt. 2 lit. a, b i c *petitum* apelacji wniesionej wcześniej od wyroku Sądu Rejonowego w Zgierzu z dnia 1 lutego 2023 r. (naruszenie art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k.) odpowiada zarzutowi zawartemu w lit. a, b i c *petitum* kasacji, który został jedynie zmodyfikowany w sposób umożliwiający

przekwalifikowanie go na zarzut kasacyjny (poprzez dodanie do kwalifikacji art. 433 § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. i uzupełnienie kwalifikacji prawnej o art. 2 § 2 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k.). *De facto* pod pozorem naruszenia prawa procesowego (ww. przepisów postępowania) polegającego na nieprawidłowej kontroli odwoławczej, skarżąca w istocie zakwestionowała ocenę dowodów dokonaną przez Sąd pierwszej instancji i zaaprobowaną przez Sąd odwoławczy. W sposób jednoznaczny świadczy to o tym, że autorka kasacji usiłuje ponownie poddać kontroli odwoławczej orzeczenie sądu pierwszej instancji, ignorując wymogi wynikające z normatywnego ukształtowania podstaw kasacyjnych. Zarzuty o charakterze apelacyjnym nie mogą stanowić podstawy do inicjowania kontroli w postępowaniu kasacyjnym. Regulacje zawarte w ustawie postępowania karnego dopuszczają kwestionowanie nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia jedynie orzeczenia sądu instancji odwoławczej i przeprowadzenie oceny prawidłowości orzekania tego sądu.

Przechodząc do szczegółowej analizy zarzutu zawartego w lit. a, b i c *petitum* kasacji zauważyć należy, że zgodnie z treścią art. 433 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy jest obowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Z kolei art. 457 § 3 k.p.k. stanowi, że w uzasadnieniu należy podać, czym kierował się sąd wydając wyrok oraz dlaczego zarzuty i wnioski apelacji sąd uznał za zasadne albo niezasadne. W tym zakresie w bogatym orzecznictwie Sądu Najwyższego sygnalizuje się, że „kwestionowanie spełnienia przez sąd odwoławczy standardu kontroli rzetelnej obarczone jest dodatkowym wymogiem, precyzyjnego wykazania, które z zarzutów apelacyjnych nie zostały w ogóle rozpoznane (art. 433 § 2 k.p.k.) i że uchybienie takie mogło mieć istotny wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia. W przypadku podniesienia zaś naruszenia art. 457 § 3 k.p.k., należy mieć dodatkowo na uwadze, że sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego, następuje już po wydaniu orzeczenia, co w świetle brzmienia art. 537a k.p.k., nie może powodować uchylenia wyroku tylko z tego powodu, że nie spełnia ono wymogów art. 457 § 3 k.p.k.” (por. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2020 r., sygn. IV KK 442/20, SIP «Legalis» nr 2505038). Zestawienie uzasadnienia sporządzonego przez sąd drugiej instancji oraz zarzutów odwoławczych przekonuje o rzetelności postępowania odwoławczego, a dokładna analiza uzasadnienia sądu *ad quem*, pozwala na poznanie motywów, które legły u podstaw podjętej przez ten sąd decyzji i argumentacji, która doprowadziła ten organ do określonej oceny wszystkich zarzutów odwoławczych. Sąd Najwyższy zauważa przy tym, że ustawa postępowania karnego wymaga, by uzasadnienie sądu drugiej instancji było zwarte (art. 458 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 k.p.k.). Dlatego zarzut naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. okazał się bezzasadny.

Podobnie, w ocenie Sądu Najwyższego, niezasadne okazało się podniesione w zarzucie kasacji uchybienie art. 2 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k., którego zaistnienie próbowała wykazać skarżąca. Przepis art. 2 § 2 k.p.k. nie może stanowić samodzielnej podstawy kasacyjnej, gdyż wyznacza jedynie ogólną dyrektywę - zasadę, która powinna być realizowana w toku procesu karnego - naruszenie tej zasady nastąpić zaś może tylko poprzez naruszenie przepisu procesowego o bardziej szczegółowym charakterze, przepisu zawierającego konkretny nakaz lub zakaz, który został np. zignorowany, opacznie zrozumiany lub nie doszło do jego zastosowania. W końcu, nieskuteczny musiał być też zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. W ugruntowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego niejednokrotnie podkreślano, że zarzut obrazy art. 7 k.p.k. stawiany wyrokowi sądu odwoławczego może być skuteczny tylko wtedy, gdy sąd ten prowadził własne postępowanie dowodowe, względnie zmieniając wyrok sądu pierwszej instancji, odmiennie ocenił przeprowadzone przez ten sąd dowody (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 lipca 2020 r., sygn. I KK 44/20, SIP «Legalis» nr 2503276; z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. II KK 206/19, SIP «Legalis» nr 1958654; z dnia 26 czerwca 2019 r., sygn. II KK 179/19, SIP «Legalis» nr 1972533). Co za tym idzie, nie sposób skutecznie stawiać zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. w sytuacji, gdy sąd odwoławczy nie dokonywał samodzielnych ustaleń faktycznych, nie oceniał także na nowo zgromadzonego materiału dowodowego, a zatem nie mógł w sprawie obrazić wskazanej normy prawnej.

Na uwzględnienie nie zasługiwał także zarzut naruszenia art. 366 § 1 k.p.k., bowiem przepis ten określa sposób procedowania przewodniczącego składu orzekającego sądu pierwszej instancji, a zatem kasacja nie jest miejscem na podnoszenie zarzutu jego uchybienia (zob. np. postanowienie SN z dnia 19 lipca 2019 r., sygn. akt III KK 288/19, LEX nr 3363837). Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd odwoławczy w sposób należyty dokonał analizy wiarygodności tak zeznań świadka M. K. , jak i wyjaśnień oskarżonego M. J. w zakresie dotyczącym okoliczności popełnienia kwestionowanego czynu z pkt. II wyroku sądu pierwszej instancji (rozpoznania skazanego przez świadka M. K.) oraz oceny ich zgodności z zasadami logiki i doświadczenia powszechnego. Jak słusznie wskazał sąd odwoławczy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, „apelacja [...] ma wyraźnie polemiczny charakter. Skarżący przeprowadził bowiem alternatywną ocenę materiału dowodowego, w szczególności zeznań funkcjonariusza Policji M. K. , subiektywnie twierdząc, że poruszając się nieoznakowanym radiowozem, nie mógł on rozpoznać w godzinach nocnych, jadącego swoim pojazdem M. J. , ponieważ ulica K. w A. jest niedoświetlona, a miejscami nieoświetlona. Zdaniem Sądu *ad quem*, słusznie Sąd Rejonowy dał wiarę zeznaniom tego

świadka, zważywszy na to, że znał go osobiście (w związku z prowadzonymi z jego udziałem czynnościami dochodzeniowymi) oraz wiedział, iż oskarżony utracił wcześniej uprawnienia do kierowania pojazdami i może posiadać substancje psychoaktywne. Pozostaje to w zgodzie z wyjaśnieniami oskarżonego, a także danymi o karalności, z których wynikało, że M. J. był uprzednio karany za przestępstwa naruszające przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz art. 178a § 1 k.k., które skutkowało orzeczoną wobec niego czasowym zakazem prowadzenia pojazdów mechanicznych (wyrok w sprawie II K 218/22). Ponadto, ocena zdolności poznawczych M. K., dokonana przez skarżącą, mieści się poza jej kompetencjami i stanowi nadinterpretację, skoro świadek wyraźnie stwierdził, że widział i rozpoznał oskarżonego, co skłoniło go do poruszania się za jego pojazdem, w celu przeprowadzenia kontroli”. Skarżąca, tym razem w kasacji, w dalszym ciągu polemizuje z ww. ustaleniami, wyprowadzając negatywne wnioski co do wiarygodności zeznań świadka M. K. zestawiając ze sobą, porównując dwa wyrwane z kontekstu zdania, z których jedno pochodziło z uzasadnienia wyroku, a drugie z przesłuchania świadka w postępowaniu sądowym, które sąd odwoławczy poddał rzetelnej i trafnej analizie (zob. *sekcja 3. uzasadnienia zaskarżonego wyroku*). Jak wynika z treści uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi, nie miał on żadnych wątpliwości co do tego, które z depozycji ww. świadka czy oskarżonego zasługiwały na obdarzenie walorem zaufania. Wskazał on z jakich powodów uznał je za racjonalne.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy oddalił kasację wniesioną przez obrońcę skazanego jako oczywiście bezzasadną, o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzekając w oparciu o treść przepisów art. 637a k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k., biorąc pod uwagę trudną sytuację osobistą i materialną skazanego, a także wymierzenie mu bezwzględnej kary pozbawienia wolności. Jeśli zaś chodzi o koszty za nieopłaconą pomoc udzieloną skazanemu z urzędu, na podstawie § 4 ust. 3 i § 17 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2023 r. poz. 2631 t.j.) przy uwzględnieniu wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r. sygn. SK 66/19 i z dnia 20 grudnia 2022 r. sygn. SK 78/21, Sąd Najwyższy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu adw. L. F. kwotę 885,60 zł, w tym 23% podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego M. J. .

[J.J.]

[t.n]

